

MOT UPPLÖSNINGEN

Efter att ha betraktat själva slutet av cykeln, måste vi nu så att säga återkomma baklänges för att mer fullständigt undersöka det som i den nuvarande epokens villkor faktiskt kan bidra till att föra mänskligheten och världen till detta slut. Med avseende på detta bör vi urskilja två tendenser, som skenbart tar sig varandra motsatta uttryck: dels tendensen till det som vi kallat världens "stelnande", varom vi hittills främst talat, dels tendensen till dess upplösning, vars verkan det återstår oss att närmare beskriva. Ty man får inte glömma att varje slut med nödvändighet, avgjort, ter sig såsom en upplösning av det manifesterade som sådant. Man kan för övrigt göra den anmärkningen att den andra av dessa båda tendenser från och med nu synes börja bli förhärskande. Först och främst har verkligen den egentliga materialismen, som uppenbart motsvarar "stelnandet" i sin grövsta form (man kunde nästan tala om "förstening", i analogi med det som mineralet i detta avseende står för), redan förlorat mycken mark, om icke ännu på den allmänna mentalitetens, så åtminstone på de vetenskapliga och filosofiska teoriernas område. Detta är till den grad sant att, såsom vi ovan angivit, i dessa teorier själva föreställningen om "materien" börjar försvinna och upplösas. Å andra sidan och i växelförhållande till denna förändring hade den trygghetsillusion, som härskade vid den tid då materialismen hade nått sitt maximum av inflytande och då knappt kunde skiljas från den föreställning man gjorde sig om det "vanliga livet", till stor del fördunstat genom själva händelsernas gång och genom den tilltagande hastighet, varmed de utvecklar sig, så att det i dag härskande intrycket tvärtom är det av en ostadighet som utbreder sig på alla områden. Emedan "stelnande" nödvändigtvis innebär stadga, visar detta ännu en gång tydligt att punkten för i vår värld största möjliga verkliga "stelhet" icke endast uppnåtts utan redan överskridits och att denna värld följaktligen är på väg mot sin upplösning.

Tidens själva fortning, som oupphörligt ökar och gör förändringarna allt hastigare, synes gå av sig själv mot denna upplösning, och i detta avseende kan man icke säga att händelsernas allmänna riktning skulle ha rubbats, ty cykelns rörelse fortsätter nog att löpa i samma nedåtgående bana. De fysikaliska teorier, vi nyss anspelade på, förändras också de allt hastigare liksom allt annat och får blott alltmer en uteslutande kvantitativ karaktär, ända tills de helt antar skepnaden av rent matematiska teorier. Såsom vi redan anmärkt, fjärrar detta dem allt mera från den sinnliga verklighet, de gör anspråk på att förklara, för att draga dem in på ett område, som måste befinna sig under denna verklighet, allt enligt vad vi sagt om den rena kvantiteten. Icke ens vid sitt tänkbara maximum av täthet och ogenomtränglighet motsvarar det "fasta" på något som helst sätt den rena kvantiteten, och det har alltid åtminstone ett minimum av kvalitativa element. Det är för övrigt per definition något kroppsligt och i en viss mening rent av det mest kroppsliga som finns. Men "kroppslighet" innebär att rummet, hur "sammantryckt" det än må vara i det "fasta" tillståndet, likväl med nödvändighet är oskiljaktigt förenat med detta, och rummet – låt oss ännu en gång påminna om det – torde på intet sätt kunna likställas med den rena kvantiteten. Även om man, genom att för ett ögonblick anamma den moderna vetenskapens synsätt, ville å ena sidan reducera "kroppsligheten" till utsträckning, såsom Descartes gjorde, och å andra sidan betrakta själva rummet såsom blott en kvantitetens tillvaroform, skulle det ändå förbli en dylik, så att man alltjämt skulle befinna sig på den kontinuerliga kvantitetens område. Om man därifrån övergår till området för den rena kvantiteten, det vill säga talet, som ensamt kan anses såsom representerande den rena kvantiteten, är det tydligt att man just på grund av denna diskontinuitet inte längre har något som helst att göra med vare sig det "fasta" eller med något kroppsligt av vad slag det vara må.

I alltings gradvis fortskridande nedsättning till det kvantitativa finns alltså en punkt, varifrån denna reduktion inte längre strävar mot "stelnandet". Denna punkt är i det hela taget den,

där man kommer därefter att man vill återföra själva den kontinuerliga kvantiteten till den diskontinuerliga. Kropparna kan då icke längre existera som sådana, och de upplöses i ett slags "atomstoff" utan sammanhållning. Man torde alltså i detta avseende kunna tala om en sannskyldig världens "pulvrering", vilken uppenbarligen är en av de möjliga formerna för den cykliska upplösningen (1). Ändock: om denna upplösning kunde så betraktas från en viss synpunkt, synes den också från en annan synpunkt och enligt ett uttryck, som vi redan förut använt, såsom ett "förflyktigande": hur fullständig man än antar "pulvreringen" vara, efterlämnar den likväl "bottensatser", dessa må sedan vara alldeles ogripbara för sinnena. Å andra sidan innebär cykelns slut, för att vara fullt verkligt, att allt som innefattats i denna cykel helt och hållet försvinner såsom manifestation. Men dessa båda olika sätt att uppfatta tingen avser vart och ett en viss del av verkligheten. Det är faktiskt så att den cykliska manifestationens positiva resultat "kristalliserar" för att sedan "transmuteras" till frön för den framtida cykelns möjligheter, vilket utgör "stelrandets" resultat i dess "välgörande" aspekt (väsentligen innebärande "sublimering", som sammanfaller med det slutliga "återvändandet"), medan däremot det som icke kan så användas, det vill säga i det hela taget allt som utgör blott de negativa resultaten av samma manifestation, "utfalls" i form av ett *caput mortuum*, såsom alkemin förstår denna term, i vårt existensstillstånds lägsta "förlängningar" eller i den del av det subtila området som man i sanning kan beteckna såsom det "nedomkroppsliga" (2). Men i båda fallen har man likaledes övergått i utomkroppsliga tillvaroformer, högre för det ena och lägre för det andra, så att det definitivt kan sägas att själva den kroppsliga manifestationen, vad avser den ifrågasvarande cykeln, verkligen fullständigt försvunnit eller "förflyktigats". Det är tydligt att man i allt detta och ända till slutet alltid måste beakta de två termer som motsvarar det som hermetismen betecknar såsom "stelrande" respektive "lösning", och detta från två sidor på samma gång: från den "välgörande" sidan har man sålunda "kristallisering" och "sublimering", från den "olycksbringande" sidan har man "fällning" och slutlig återgång till det odifferentierade tillståndet i "kaos" (3).

Nu måste vi ställa oss denna fråga: räcker det, för att verkligen nå fram till upplösningen, att den rörelse, varigenom "kvantitetens herravälde" gör sig allt starkare och häftigare gällande, så att säga lämnas åt sig själv och helt enkelt får pågå ända till sitt yttersta slut? Sanningen är den att denna möjlighet, som vi för övrigt betraktat utifrån fysikernas nuvarande uppfattningar och den innebörd som dessa på sätt och vis omedvetet äger (ty det är uppenbart att de moderna "vetenskapsmännen" icke det ringaste vet vart de är på väg), snarare motsvarar ett teoretiskt sätt att se på tingen, ett "ensidigt" synsätt, som blott till en mycket liten del återger det som i verkligheten torde ske. För att lösa de "knutar", vilka bildas genom det "stelrande" som hittills skett (och vi brukar här avsiktligt ordet "knutar", som leder tanken till verkningarna av ett visst slags "koagulering", som i synnerhet hör hemma i magin), fordras faktiskt ett i detta avseende mer omedelbart verksamt ingripande av någonting, som inte längre hör till detta i det hela taget mycket begränsade område som egentligen avses med "kvantitetens herravälde". Av vad vi här och var redan angivit är det lätt att förstå att detta handlar om påverkan av vissa inflytanden av subtilt slag, en påverkan som för övrigt sedan länge varit gällande i den moderna världen, ehuru på ett i första början föga iögonenfallande sätt, och som rent av samexisterat med materialismen alltifrån just den tidpunkt, då denna antog en tydligt bestämd form, såsom vi sett ifråga om magnetismen och spiritismen vad gäller de lån dessa tagit av den vetenskapliga "mytologi" som rådde vid den tid då de uppstod. Såsom vi också tidigare sagt: om det är sant att materialismens inflytande är i avtagande, finns det likväl knappast anledning att skatta sig lycklig däröver, ty då den cykliska "nedstigningen" ännu ej är fullbordad, kan de "sprickor", vilka vi redan anspelat på och vilkas natur vi snart skall behöva återkomma till, uppstå endast nertill. Med andra ord: det som därigenom "blandar sig i" den sinnliga världen kan endast vara den lägre "kosmiska psykismen" i sin mest nedrivande och "sönderdelande" skepnad, och det är för övrigt tydligt att det bara är in-

flytanden av detta slag, som verkligen är skickade till att verka för upplösningen. Därför är det icke svårt att inse att allt det, som tenderar att främja och utbreda dessa "inblandningar", medvetet eller omedvetet endast motsvarar ett nytt skede i den avvikelse, varav materialismen i verkligheten utgör ett mindre "framskridet" stadium, vad det ofta mycket bedrägliga yttre skenet än må ge vid handen.

Vi bör nog på tal härom göra den anmärkningen att illa underrättade "traditionalister" (4) tanklöst gläder sig åt att se den moderna vetenskapen i sina olika grenar litet grand överskrida de snäva gränser, inom vilka dess föreställningar hittills varit inneslutna, och intaga en mindre grovt materialistisk hållning än den som den hade i förra århundradet. De inbillar sig rent av gärna att den profana vetenskapen på visst sätt till sist kommer att förena sig med den traditionella vetenskapen (som de knappt känner och varom de gör sig en synnerligen felaktig föreställning, byggd främst på vissa moderna missgestaltningar och "efterbildningar"), vilket vi på principiella grunder ofta vidhållit vara alldeles omöjligt. Samma "traditionalister" gläder sig också, och kanske rent av ännu mera, över att se vissa yttringar av subtila inflytanden framträda allt mer öppet, utan att alls betänka av vad slags "kvalitet" dessa inflytanden egentligen är (och måhända anar de icke ens att det finns anledning att ställa en dylik fråga). Och till det som man i dag kallar "metapsykik" knyter de stora förhoppningar om att kunna råda bot på den moderna världens onda, för vilket de allmänt sett behagar lasta uteslutande materialismen allena, vilket är ännu en ganska ledsam villfarelse. Vad de icke inser (och däri är de mycket mer påverkade än de tror av den moderna andan med alla de brister som vidlåder den) är att det i allt detta i verkligheten handlar om en ny utvecklingsetapp, fullkomligt logisk men med en sant "diabolisk" logik, av den "plan", enligt vilken den moderna världens fortgående avvikelse går i fullbord. Naturligtvis har materialismen i denna värld spelat ut sin roll, och ogensägligen en mycket viktig sådan, men nu har den rena förnekelse den företräder blivit otillräcklig. Den har effektivt tjänat till att hindra människan att få tillgång till möjligheter av högre slag, men den torde icke kunna lössläppa de lägre krafter som ensamma kan driva förvirrings- och upplösningsverket till sin yttersta punkt.

Genom själva sin begränsning medför den materialistiska hållningen också endast en begränsad fara. Dess "dumhet", om man så får säga, skyddar dess anhängare för alla subtila inflytanden utan åtskillnad och skänker honom i detta avseende ett slags värn, som väl kan liknas vid blötdjurets, omsorgsfullt slutet i sitt skal. Det är ett värn, som hos materialisten framkallar denna förnimmelse av trygghet vi talat om. Men om man i detta skal, som här står för samtliga konventionellt erkända vetenskapliga uppfattningar och motsvarande tankevanor, med därav följande "förhärdning" i avseende på individens "psykofysiologiska" konstitution (5), gör en öppning nertill, som vi nyss sade, kommer de destruktiva subtila inflytandena att genast tränga in däri, och desto lättare som intet element av högre slag kan ingripa för att bjuda deras verksamhet motstånd. Man torde även kunna säga att materialismens tidevarv endast är ett slags förberedelse, främst en teoretisk sådan, medan den lägre psykismens tidevarv innefattar ett slags falskt förverkligande, egentligen riktat tvärt emot ett äkta andligt förverkligande. Vi skall i det följande förklara oss utförligare på denna sist anförda punkt. Det "vanliga livets" löjliga trygghet, som var materialismens oskiljaktiga följeslagare, är förvisso från och med nu starkt hotad, och man kommer nog att allt klarare och även allt allmänare inse att den blott var en illusion. Men vad har man för verkligt gagn därav, om man bara med ens faller offer för en annan illusion, värre än den förra och i alla avseenden farligare, emedan den medför betydligt vidare och djupare gående konsekvenser? Det är illusionen om en "bakvänd andlighet", till vilken de olika "nyspiritualistiska" rörelser, som vår tidsålder hittills sett födas och utvecklas, däribland också sådana som redan uppvisar den tydligast "undergrävande" karaktären, endast är de mycket svaga och medelmåttiga förelöparna.

Noter

(1) ”*Solvete saeculum in favilla*” [kommer att upplösa världen i aska, ö.a.] lyder ordagrant den katolska liturgin, som här åberopar sig på både Davids och Sibyllans vittnesbörd, vilket för övrigt i grund och botten är ett sätt att bekräfta de olika traditionernas fullkomliga överensstämmelse.

(2) Det är detta som den hebreiska Kabbalan, såsom vi redan sagt, betecknar såsom ”skalens värld” (*ôlam qliploth*). Det är i denna, som de ”forna konungarna av Edom” faller ner, emedan de företräder de förgångna *manvantaraernas* obrukbara ”bottensatser”.

(3) Det torde framgå att de två sidor, som vi här kallar ”välgörande” och ”olycksbringande”, exakt svarar mot ”högra sidan” och ”vänstra sidan”, där de ”utvalda” respektive de ”fördömda” får ställa sig inför den ”yttersta domen”, alltså i själva verket just vid den slutliga ”avskillningen” av den cykliska manifestationens resultat.

(4) Ordet ”traditionalism” avser nog endast en tendens, som kan vara mer eller mindre obestämd och ofta illa satt i verket, emedan den icke innefattar någon verklig kunskap om traditionella sanningar. Vi återkommer för övrigt till detta ämne längre framme.

(5) Det är egendomligt lägga märke till att det gängse språket gärna brukar uttrycket ”förhärdad materialist”, säkerligen utan att ana att det inte är bara en enkel bild utan att det svarar mot något alldeles reellt.

Ovanstående text utgör kapitel XXIV av René Guénons bok *Kvantitetens herravälde och tidens tecken*. Boken är en översättning från franskan av Lars Adelskog. Originalets titel är *Le Règne de la Quantité et les Signes des Temps*. Svenska översättningen © Lars Adelskog 2013. Eftertryck eller annan återpublicering, helt eller delvis, såsom elektronisk text på internet eller på annat sätt, förbjudes.